

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. An Deus velit omnes homines salvos fieri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

tantum vult dicere, quod, quamvis creatura possit impedire finem aliquem particularem providentiæ Divinæ, non possit impedire universalem: & quamvis possit contravenire uni ordinationi, vel voluntati Divinæ, non possit tamen omni. En verba S. Doctoris I. de spir. & littera cap. 33. *Infideles quidem contra voluntatem DEI faciunt, cum ejus Evangelio non credunt: nec ideo tamen eam vincunt, verum se ipsos fraudant magno, & summo bono, malisque penali- bus implicant, experturi in suppliciis potestatem ejus, cujus in domis misericordiam contempserunt.*

Pariter S. Thomas 1. part. quæst. 19. art. 6. in corp. ait. *Unde, quod recedere videtur à Divina voluntate secundum unum ordinem, relabitur in ipsam secundum alium: sicut peccator, qui, quantum est in se, recedit à Divina voluntate peccando, incidit in ordinem Divinæ voluntatis, dum per ejus justitiam punitur.* Neque ea, quæ docet 1. part. quæst. 22. a. 2. his opponuntur: nam in corpore dicit, *omnia debere esse à DEO ordinata in finem.* & ad primum tantum docet, quod nihil possit exire ordinem causæ universalis: intellige omnem; licet enim possit exire unum ordinem, recidit in alium.

613. Ob. 1. Aliæ perfectiones Divinæ involvunt tantum unum actum, pertinentem ad unam potentiam, e. g. misericordia actum voluntatis, omniscientia actum intellectus: ergo etiam providentia non involvit duplicem. Conf. DEUS tantum permittit peccata, non ordinat, aut dirigit creaturas ad illa: ergo vel malè definitur providentia, vel ea non datur circa peccata. Resp. neg. ant. Autoritas DEI loquentis in ordine ad fidem est perfectio Divina, consistens tam in infallibilitate in cognoscendo, quæ spectat ad intellectum, quam in veracitate in dicendo, quæ spectat ad voluntatem.

Ad conf. dist. ant. DEUS non ordinat, aut ita dirigit peccata, ut committantur, conc. ant. non ordinat peccata commissa, aut prævisa committenda, ad suos fines. neg. ant. & conf. Si loquamur de peccatis committendis, unius DEUS ea non dirigit positivè, sed tantum ea prudentissimè permittit ob suos fines, ad quos etiam dirigit actum primum, ex quo videt oriturum peccatum: si autem loquimur de commissis, vel prævisis absolute committendis, DEUS ea ordinat ad magna bona, e. g. ad poenitentiam, vel ad ostendendam justitiam, aut misericordiam suam: imò aliqua absolute prævisa ordinavit ad mortem Christi, & redemptionem generis humani. Hinc nullum peccatum est DEO casuale; quia nullum existit, nisi à DEO prævisum, & permissum; neque enim casuale est, quod fit præter intentionem volentem; sed quod fit præter prævisionem, & intentionem, etiam permittentem, qualiter tamen nullum peccatum fieri potest respectu DEI.

614. Ob. 2. Mali melius habent in mundo, quam boni: ergo non datur providentia. Confirm. 1. Saltem melior foret providentia, si DEUS non permitteret peccata: ergo. Confir. 2. Saltem non datur providentia de mulcis, aliisque minimis rebus: ergo. Resp. neg. conf. plura vide num. 83. Ad 1. confirm. quæstionem hanc fusius examinat Ruiz tract. de providentia DEI. disp. 2da sect. 4. ubi ait, perfectius

reddi universum permissione peccatorum, quam eorum omnimoda exclusionem.

Mihi non vacat hoc examinare. Resp. brevius. neg. ant. quia illud est formaliter melius DEUM agere, quod hic, & nunc, vult agere; ipsa enim voluntas Divina est regula honestatis, vel bonitatis moralis: & DEUS non facit semper, quod est materialiter optimum: sed quod formaliter, sive in his circumstantiis, est optimum: cum autem sæpe aliæ circumstantiæ non adsint, optimum est, quod est conformissimum suæ voluntati: & sic se habet providentia permittens peccata. Ad 2. confirm. dist. ant. non datur providentia specialis de minimis. conc. ant. non datur universalis. neg. ant. & conf. Certè Christus Matth. 6. hanc adstruit de minimis. vide etiam num. 286.

ARTICULUS II.

An DEUS omnes homines velit salvos fieri.

615. Certum est, ex collectione omnium hominum plures reprobos, quam beatos futuros: & hoc desumitur ex verbis Christi Matth. 7. v. 13. *Lata porta, & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrant per eam. Quam angusta porta, & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam!* item Matth. 20. v. 16. *Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.* Ex collectione fidelium omnium plures salvantur, quam intereunt; quia plurimi parvuli baptizati ante usum rationis moriuntur. Ex fidelibus autem adultis plures damnari, quam salvari, existimat P. Segneri in *Christiano instructo* part. 1. discursu 5. ubi suam opinionem ex PP. Theologis, & ratione probat: quamvis alii benignius sentiant. Quidquid autem de hoc ultimo sit, certum saltem est, ex omnibus hominibus plures damnari; unde oritur jam quæstio, an Deus omnes homines velit salvos fieri.

616. Distingui solet Divina voluntas à Theologis variè, quæ tamen omnes distinctiones, ex principiis superius positis, non nisi formales intelligi debent. Itaque alia dicitur in DEO voluntas antecedens, alia consequens. Illa, ut hic accipitur, est, ut ita dicam, elicita à DEO, motu proprio, non præsupponendo aliquam determinationem creaturæ, atque est formalitas volitionis, ab homine inimpedibilis; quia, licet possit homo facere, ut DEUS habeat aliud realiter decretum, non potest facere, ut habeat aliud, etiam quoad omnes formalitates diversum, ut dictum jam num. 558. Altera est, quæ præsupponit aliquam determinationem creaturæ. Secundò aliqua voluntas dicitur efficax affectivè: sed inefficax affectivè: hoc est, quæ, quantum est in se, sincerè, & seridè vult aliquid, adeò, ut per ipsam non stet, quod minus res fiat, quamvis hæc possit aliunde impediri. Alia est efficax tam affectivè, quam effectivè: & hæc est, quando effectus, seu res volita, absolute subsequitur.

Tertiò. Aliqua voluntas dicitur voluntas signi, alia voluntas beneplaciti, de qua divisione S. Thomas 1. part. quæst. 19. art. 11. & 12. & sub-

fius adhuc Ruiz de voluntate DEI disp. 17. § 18. Voluntas beneplaciti est verè volitio DEO intrinseca, qua DEUS vult objectum: voluntas signi non est volitio, sed tantum signum volitionis, DEO extrinsecum, ut ait Ruiz cit. disp. 17. sect. 1. solent autem cum S. Thoma cit. a 12. statui signa quinque, *præceptum, prohibitio, permissio, consilium, operatio*, quæ complectitur antiquus versiculus: *Præcipit, et prohibet, permittit, consilium, implet*. Hæc voluntas signi non semper est conjuncta cum voluntate beneplaciti. Sic DEUS præcepit Abraham, ut immolaret Isaacum, quem tamen absolute noluit occidi. Sic juxta multos PP. citatos à Ruiz loco modo cit. Christus prohibuit cæcis, ne vulgarent miracula, non tamen absolute voluit omitti vulgationem; sed tantum præbere exemplum, ut, quantum in nobis est, fugiamus laudes humanas. Solet tamen cum voluntate signi esse conjuncta aliqua saltem voluntas beneplaciti: e. g. voluit DEUS non quidem mortem Isaac, sed tamen obedientiam Abraham, iter, & reliquam præparationem &c. plura vide apud Ruiz cit. loc.

617. Dico. DEUS voluntate antecedenti, non puri signi, sed beneplaciti, vult omnes homines salvos fieri. ita de facto omnes boni Catholici. Prob. primò. 1. ad Tim. 2. v. 1. Apostolus ait: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, pro regibus, et omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quietam, et tranquillam vitam agamus in omni pietate, et castitate; hoc enim bonum est, et acceptum coram Salvatore nostro DEO, qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire; unus enim DEUS, unus et mediator DEI, et hominum, homo Christus JESUS, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.* Ex quo textu habetur primò, orandum pro omnibus, etiam tunc infidelibus Regibus, & quidem ideo; quia acceptum est DEO, volenti, omnes homines salvos fieri: ergo etiam istos vult salvos fieri. Secundò, DEUM velle omnes salvos, etiam infideles, qui nondum ad agnitionem veritatis venerunt. Terriò, Christum se obtulisse pro omnibus, non tantum fidelibus, sed etiam infidelibus, pro quibus scilicet Apostolus vult orari.

Rursus Matth. 18. v. 14. post parabolam boni pastoris, ait Christus: *Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cælis est, ut pereat unus de pusillis istis.* 1. Joan. 2. v. 1. *Si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem JESUM Christum justum, et ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.* 2. ad Corinthios 5. v. 14. *Unus pro omnibus mortuus est.* 1. Timoth. 4. v. 10. *Qui est Salvator omnium hominum, maxime fidelium.* Ex quibus textibus habetur 1. nolle DEUM perire etiam pusillos, seu minimos. 2. Christum advocatum etiam esse peccatorum, & quidem mortuum in propitiationem omnium peccatorum totius mundi, adeoque pro peccatoribus omnibus. 3. Eundem esse Salvatorem omnium hominum, non tantum fidelium, quamvis hos magis redemerit in hoc sensu, quod copiosiores eis gratias meritis sit.

Jam, si Christus pro omnibus mortuus est, vult, quantum est in se, omnes salvos fieri;

quæ enim sincerior posset esse volitio alicujus rei, quam si quis pro illa fundat sanguinem. Certè ipse Christus ait Joan. 15. v. 13. *Majorem hæc dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* Si Pater æternus voluit pro omnibus tradere filium, quanto magis voluit omnibus dare vitam æternam, quæ est aliquid longè minus? Sic enim argumentatur Apostolus ad Rom. 8. v. 32. dicens: *Qui etiam propriæ filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?* Hinc etiam S. Augustinus serm. 109. de tempore c. 9. propius ad finem concludit. *Qui nos tanto pretio redemit, non vult perire, quos emit. Non emit, quos perdat, sed emit, quos vivificet.*

618. Prob. conclusio secundò. Tridentinum sess. 6. c. 3. expressè docet, Christum etiam mortuum esse pro iis, qui non recipiunt beneficium mortis ejus, hoc est, qui non justificantur: & cap. secundo præmiserat: *Hunc proposuit DEUS propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.* Innocentius X. insuper damnavit hanc propositionem quintam Janenii: *Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse.* & Alexander VIII. inter 31. hanc quartam: *Dedit semetipsum pro nobis oblationem DEO, non pro solis electis, sed pro omnibus, et pro solis fidelibus.* & quintam. *Pagani, Judæi, heretici, aliique hujus generis nullum omnino accipiunt à JESU Christo influxum: adeoque hinc rectè inferes, in illis esse voluntatem nudam, et inermem sine omni gratia sufficiente.* Similia docent passim Concilia alia: quin tota Ecclesia die veneris sancto sic orat: *Omnipotens sempiterna DEUS, qui salvas omnes, et neminem vis perire &c.*

619. Consentiant SS. PP. S. Leo sermone 11. de passione ait: *Mortui pro omnibus impiis Domino, potuisset etiam hic Judas consequi remedium, si non festinasset ad laqueum.* S. Ambrosius in psal. 118. ad v. 64. *Mysticus autem Sol ille justitiæ omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, et omnibus resurrexit.* S. August. 1. de spir. lit. cap. 33. ait: *Vult autem DEUS, omnes homines salvos fieri, et in agnitionem veritatis venire: non sic tamen, ut eis adimat liberum arbitrium &c.* Quod autem Janenius dicere fertur, hunc textum à S. Augustino non ex sua mente positum, sed tanquam objectionem Pelagianorum, est omnino falsum, ut patebit ad oculum cuicunque legenti. Quando idem Irenæus dicit, eum librum tacite à S. Augustino retractatum, est iterum falsum; nam libro Retractationum facit mentionem hujus libri, & nihil aliud corrigit, nisi unicam voculam: *escarum ceremoniam*: quam ait non esse in usu Scripturarum.

Rursus idem S. Doctor ad articulos sibi falso impositos, vel ejus nomine S. Prosper ad capitula Gallorum, seu objection. Vincentian. ad artic. 2. ait: *Remota ergo hac discretionem, (hoc est, justorum à reprobis per hoc, quod illis de gratias præstas congruas, illis tantum sufficientes) quam Divina scientia intra secretum justitiæ suæ continet, sincerissime credendum est, atque profitendum, DEUM velle, ut omnes homines salvi fiant, siquidem Apostolus, cujus ista sententia est, sollicitissime præci-*

præcipit, quod in omnibus Ecclesiis piissime custoditur, ut DEO pro omnibus hominibus supplicetur. Item ad art. 7. § 14. ait, DEUM neminem deserere, nisi ab ipso prius deseratur. Iterum enarratione in psalm. 95. ait. Totum mundum iudicare habet; quia pro toto pretium dedit. Item explanatione in psalm. 68. p. 2. post medium de Juda ait: Nec agnovit pretium, quo ipse à Domino redemptus erat.

Idem S. Doctor serm. 4. de Sanctis: Quando ergo in cruce pendens orabat, videbat, & providebat omnes inimicos, sed multos ex illis futuros amicos providebat: ideo omnibus veniam postulabat. Et l. 2. de symbolo ad Catechumenos c. 8. inducit Christum Iudicem sic alloquentem reprobos: Vide-tis vulnera, quæ infixistis: agnoscitis latus, quod pupugistis: quoniam & per vos, & propter vos apertum est: nec tamen intrare voluistis. Quando autem addit. Qui non estis redempti pretio mei sanguinis, non estis mei: discite à me &c. loquitur de redemptione quoad efficaciam; tum quia alias sibi manifestè contradiceret; tum quia post pauca subjungit: Festinet unusquisque, cum vivit, ut vivat: currat, ut ejus pretioso sanguine redimatur, ne, cum non fuerit inventus in numero redemptorum, in numero maneat perditorum.

Iterum S. Augustinus contra Julianum Pelagianum l. 6. c. 4. inculcans illud 2. Corin. 5. v. 14. Unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt. subjungit: Vide, quia consequens esse voluit, ut intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est. Indigna esset hæc illatio S. Paulo Apostolo, & S. Augustino: unus pro omnibus electis, aut fidelibus mortuus est: ergo omnes omnino homines mortui sunt: ut ergo digna tantis autoribus illatio sit, manifestè in antecedenti debet illud pro omnibus intelligi de omnibus omnino hominibus. Similia habent passim S. Anselmus, S. Fulgentius, S. Prosper de vocat. gent. l. 2. c. 1. § c. 19. apud Cardinalem Sfondratum in Nodo prædestinationis soluto p. 1. n. 3. præsertim hanc veritatem confirmant Patres Græci, quos, dum Jansenius ait, in hoc excessisse, injuriam eis infert, quam eisdem olim intulit Calvinus l. 2. institutionum c. 2. S. Thomas variis locis apertissime hæc eadem docet, præsertim lect. 1. in 1. ad Thimoth. 2. item lect. 3. in epist. ad Hebr. cap. 12. item l. 3. contra Gentiles c. 159. & alibi.

620. Prob. conclusio etiam ratione. Sententia opposita tollit fundamentum spei Christianæ: ergo est falsa. prob. ant. Si non sum certus, quod DEUS, quantum est in ipso, velit me salvum, non possum firmissimè sperare ab eo auxilia necessaria ad salutem, consequenter neque hanc ipsam: præsertim, cum plures damnentur, adeoque pro pluribus Christus mortuus non sit, aut auxilia necessaria meritis, & ego facilius possum esse inter plures, quàm inter pauciores: ergo. Conf. DEUS plurima media adhiberet ad finem, quem non intenderet, quod esset imprudens: ergo. prob. ant. Omnibus hominibus dat Angelos custodes, omnibus inspirationes internas, & occasiones bonas externas, omnibus instituit Sacramenta, omnibus proposuit præcepta, consilia, exempla &c. verbo: omnibus dat media tam multa, ut dicere possit Isaia 5. v. 4. Quid est, quod debui ultra facere vineæ mee, & non feci? Nec dicas, per vineam

illam intelligi solos electos; est enim fallum; cum DEUS addat, eam tulisse labruscas, & à se destruendam.

621. Respondetur ex Jansenio 1. DEUM dare quidem omnibus gratias externas, & velle omnibus salutem in mediis, at non in se ipsa; voluntate signi, non beneplaciti: hanc autem voluntatem beneplaciti in DEO non dari ideo, ut DEUS possit, non tantum ostendere misericordiam, sed etiam justitiam, & facere vasa iræ, non tantum vasa honoris. Hæc responsio clare tollit fundamentum spei nostræ: quid enim profunt media ista, si DEUS efficaci, & inimpedibili decreto me excludit à bono eorum usu? quid prodest voluntas signi? quis credat, DEUM crucifigi voluisse, ut habeamus signum, quasi nos salvare voluisset; cum reverà noluerit? Quod spectat ad justitiam vindictivam, hæc non exigit manifestari voluntate antecedente, sed tantum consequente, ex suppositione peccati; hinc Ecclesiastici 15. v. 12. dicitur. Non enim necessarij sunt ei DEO homines impij. Non indiget DEUS ad manifestandam gloriam suam reprobationis decreto antecedenti: potest enim DEUS justitiam ostendere præmiando. Aliud est, si homines sponte sua peccent, tum enim decet, ut DEUS aliquando poenas infligat.

622. Respondetur 2. textum S. Pauli citatum n. 617. posse explicari de voluntate DEI antecedente peccatum Adami; si enim hic non peccasset, DEUS omnes homines salvari voluisset; at nunc non vult. Sed hoc est prorsus falsum; nam Apostolus hortatur homines ad orandum in statu naturæ lapsæ. Dein Apostolus ait, DEUM velle omnes salvos, pro quibus Christus se dedit redemptionem: atqui non se dedit redemptionem pro hominibus, nisi post peccatum, ut est clarum.

Respondetur 3. posse verba illa tripliciter exponi, primò, ut sensus sit: omnes, qui salvantur, eos DEUS vult salvos: sicut (quod est exemplum S. Augustini de natura, & gratia c. 41.) dicitur de Magistro literarum in urbe: Ille omnes docet: hoc est: quicumque in hac urbe docentur, ab isto docentur, quamvis non omnes doceantur. Secundò, ut sensus se extendat, non ad singulos generum, sed ad genera singulorum, hoc est, ut DEUS non velit, quemlibet hominem in individuo salvari, sed tantum aliquot ex quolibet hominum genere, ex Regibus, Ducibus, plebeis, Laicis, Clericis &c. sicut dicitur: omne animal fuit in arca Noë: hoc est, ex omni genere, vel specie aliquod. Tertiò, ut sensus sit metaphoricus, sive, quod DEUS habeat tantum voluntatem signi, non beneplaciti.

De ultimo jam diximus num. 621. duo autem priores sensus rejiciuntur meritò ex eo, quod verba Scripturæ sumi debeant, ut jacent, nisi aut ratio gravissima, aut autoritas, nos aliud facere cogat: cum econtra in nostro casu, & ratio, & autoritas Pontificum, Conciliorum, & Patrum nos cogat, ea verba accipere in sensu omnino universali: ipsaque ratio in textu addita non patiat talem restrictionem, ut observatum num. 617.

623. Dicunt. Tamen S. Augustinus modò citatus hunc textum explicat in distributione accom-

commoda. Idem in *enchyrid.* c. 103. exponit illum de generibus singulorum, non de singulis generum: quod etiam facit de *corrupt.* § *grat.* cap. 14. Hic est lapis offensionis Janfenitarum. Sciendum, secundum S. Augustinum, textum hunc Apostoli diversimodè exponi posse; sic enim habet de *corrupt.* § *grat.* cap. 14. Quod scriptum est, quod vult omnes homines salvos fieri, nec tamen omnes salvos fiunt, multis quidem modis intelligi potest: ex quibus in aliis opusculis nostris aliquos commemoravimus. Subjungit dein explicationem textus de solis prædestinatis, inter quos, ait, reperiri omne genus hominum, scilicet genera singulorum. Iterum *epist.* 107. post medium quasi in 4. p. ita habet de his Apostoli verbis: Ideo dictum est; quia omnes, qui salvos fiunt, nisi ipso volente non fiunt, & si quo alio modo illa verba Apostoli intelligi possunt, ut tamen huc apertissime veritati, in qua videmus tam multos volentibus hominibus, sed nolente DEO, salvos non fieri, contraria esse non possint.

Cum autem locis citatis num. 619. S. Augustinus eundem textum absolute universaliter exponat, debent etiam alia ejus verba ita explicari, ne sibi, aut aliis Patribus, vel Ecclesiæ doctrinæ contradicat. Hoc fiet; si dicamus, quod, quando absolute universaliter loquitur, intelligendus sit de voluntate antecedenti: quando autem aliquos excludit, intelligendus sit de voluntate consequenti. Et ratio ulterior hujus expositionis est, quod, quando S. D. aliquos excludit, loquatur de voluntate etiam effective efficaci, cujus objectum necessarîo fit: sed, quæ jam scientiam de actione creaturæ præsupponit; nam in *enchyrid.* c. 102. antequam textum Apostoli contrahat ad genera singulorum, ei applicat illud *Psalmi* 113. Omnia, quæcunque voluit, fecit. Et talis etiam est voluntas illa, qua DEUS infideles, contra suam antecedentem voluntatem non credentes, vult damnari, de qua num. 612.

Præter hanc autem admittit etiam Augustinus voluntatem DEI, cui homo possit resistere; nam ejusdem *enchyridii* cap. 100. de malis ait: Quantum enim ad ipsos attinet, quod DEUS noluit, fecerunt. Idem patet ex textu cit. num. 612. Et hæc est voluntas antecedens, de qua hac loquitur, quando, omnium omnino salutem DEUM velle, asserit. Quod autem Divus Augustinus ut tunc voluerit hac expositione restricta hujus textus, rationem dat Cardinalis Sfondratus in suo modo soluto p. 1. num. 17. quia hæc expositio apta erat refellendis Pelagianis, quibuscum agebat; cum enim isti dicerent: si viribus naturæ non possumus acquirere beatitudinem, DEUS non vult homines salvari: hoc argumentum istorum hæreticorum expeditiissime refellebatur, negando, DEUM omnes homines salvos velle: intellige, voluntate consequenti.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

624. **O**B. 1. Christus *Joan.* 17. v. 9. ait ad Patrem: Ego pro eis rogo: non pro mundo rogo: sed pro his,

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

quos dedisti mihi; quia tui sunt: ergo tantum rogavit Christus pro prædestinatis. Conf. *Matth.* 26. v. 28. Christus ait: Hic est enim sanguis meus, novi testamenti, qui pro multis effundetur: ergo non pro omnibus Christus sanguinem fudit, sed tantum pro fidelibus, qui sunt multi. Resp. hæc illationes dudum damnatas fuisse à Pontificibus. In forma neg. conf. licet enim Christus ibi non oraverit pro omnibus speciali illa oratione, quam ibi fudit; tamen pro omnibus oravit alibi, & expressè in cruce, ut testatur S. Augustinus cit. num. 619. Ad conf. neg. conf. Omnes etiam sunt multi: quamvis hoc concedi possit, Christum orasse tantum pro multis specialiter, ut dentur illis gratiæ efficaces; cum aliis tantum impetraverit sufficientes.

625. Ob. 2. S. Paulus *ad Rom.* 9. v. 19. dicit. Voluntati enim ejus quis resistit? ergo, si DEUS omnes vellet salvos, omnes deberent salvari. Conf. ibidem dicitur. v. 16. Non volentis, neque currentis, sed miserentis est DEI: ergo, quamvis homines velint, non possunt omnes salvari. Resp. *Act.* 7. v. 51. etiam dicitur: Vos semper Spiritui Sancto resistitis. In forma dist. conf. si DEUS vellet voluntate etiam consequente, omnes salvari, conc. conf. si tantum velit voluntate antecedente, neg. conf. Ad conf. neg. conf. Verba illa significant, quod sine gratia nihil possumus facere conducent ad vitam æternam, adeoque salus nostra sit à DEO, & non à nobis.

Quamvis autem cooperemur gratiæ, tamen hæc cooperatio respectu illius, quod facit DEUS, est quasi nihil: cui accedit, quod etiam ipsa cooperatio nostra sit ex gratia DEI, nos elevante: adeoque DEO longè magis attribuendæ sunt actiones nostræ bonæ, quam nobis. Rectè tamen advertit Sfondratus in modo soluto p. 1. num. 20. non longè ab initio. quod, cum Hebræi careant comparativis, sæpe, quod dicere volunt, minus esse, dicant esse nihil, sic etiam 1. *Corinth.* 3. v. 7. dicitur: Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat DEUS: cum tamen etiam plantans, & rigans aliquid sit, quamvis aliquid longè minus, sed hæc ad tract. de Gratia spectant.

626. Dices. *Ad Rom.* cap. 9. v. 13. dicitur in persona DEI: Jacob dilexi: Esau autem odio habui: ergo non omnes homines diligit DEUS, adeoque nec vult salvos. Resp. 1. Sfondratus docet, per odium tantum intelligi minorem amorem, eo quod Hebræi careant comparativis: idque probat variis aliis exemplis ex Scriptura petitis. Sic *Matth.* 5. v. 43. Odio habebis inimicum tuum. *Luc.* 14. v. 26. Si quis venit ad me, & non odit patrem &c. Secundò, textus hic literaliter loquitur tantum de bonis temporalibus, quæ majora accepit Jacob; sic enim habetur *Malach.* 1. v. 3. ex quo Apostolus ea verba desumpsit: Dilexi Jacob: Esau autem odio habui, & posui montes ejus in solitudinem, & hereditatem ejus in dracones deserti: quæ dein Apostolus transfert ad sensum mysticum.

Tertiò, cum textus ille loquatur, non de sola persona Jacobi, & Esau, sed de eorum posteritate, non videtur posse dici, quod in sensu adversariorum DEUS omnes posteros Esau oderit; cum inter eos fuerit S. Job: nec totam posteritatem Jacob dilexerit; cum ex hac plurimi

finis